

ความเป็นภาวะวิสัยของพนักงานอัยการศึกษาเปรียบเทียบ
กฎหมายไทยและฝรั่งเศส

ปาณิส วังศ์ทุมมาลา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ ปรีดี พนมยงค์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2555

**OBJECTIVITY OF PROSECUTORS COMPARATIVE STUDY IN
THAI LAW AND FRENCH LAW**

PANIT VONGTOOMMALA

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws**

Department of law

Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

2012

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต ที่ได้กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้กับผู้เขียนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นกร ที่กรุณารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำในเชิงวิชาการที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ พร้อมกันนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ และ อาจารย์ ดร.อุทัย อาทิวะ และรองศาสตราจารย์ อัจฉริยา ชูตินันท์ ที่ได้กรุณารับเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้คำแนะนำและให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เขียนในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบุพการีทุกท่าน ที่ได้ให้โอกาสผู้เขียนในการศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนญาติพี่น้องที่ได้ให้กำลังใจเป็นอย่างดีเสมอมา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้ศึกษาความเป็นภาวะวิสัยในชั้นเจ้าพนักงานอัยการ หากมีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับข้อผิดพลาดและความบกพร่องดังกล่าวไว้แต่เพียงผู้เดียว และกราบขออภัยเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ปาณิส วงศ์ทุมมาลา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับระบบการดำเนินคดีอาญาโดยพนักงานอัยการ.....	5
2.1 ความเป็นมาและอำนาจของอัยการ.....	5
2.1.1 ระบบวิธีพิจารณาระบบไต่สวนและระบบกล่าวหา.....	6
2.1.2 ที่มาของอำนาจอัยการ.....	6
2.1.3 ลักษณะทั่วไปของอัยการ.....	10
2.1.4 ความเป็นมาของพนักงานอัยการในประเทศไทย.....	12
2.2 แนวความคิดและระบบในการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ.....	17
2.2.1 แนวความคิดที่ประชาชนเป็นผู้รักษาความสงบเรียบร้อย.....	17
2.2.2 แนวความคิดที่รัฐเป็นผู้รักษาความสงบเรียบร้อย.....	18
2.2.3 ความแตกต่างระหว่างคดีอาญากับคดีแพ่ง.....	19
2.2.4 ความแตกต่างระหว่างการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐและประชาชน.....	20
2.3 ความสัมพันธ์ของการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐและการดำเนินคดีอาญาของอัยการ.....	21
2.4 หลักในการดำเนินคดีอาญาหรือหลักการฟ้องคดีอาญา.....	22
2.4.1 หลักการดำเนินคดีอาญาตามกฎหมาย.....	22
2.4.2 หลักการดำเนินคดีอาญาตามดุลพินิจ.....	23
2.4.3 รูปแบบการดำเนินคดีอาญาตามหลักกฎหมายไทย.....	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.5 การสอบสวนและการค้นหาความจริงของพนักงานอัยการ.....	26
2.5.1 การสอบสวน.....	26
2.5.2 การสอบสวนค้นหาความจริงกับความเป็นภาวะวิสัย.....	27
3. ระบบการสอบสวนและบทบาทพนักงานอัยการเปรียบเทียบกฎหมายระหว่าง ประเทศฝรั่งเศสและไทย.....	33
3.1 ระบบการสอบสวนค้นหาความจริงในคดีอาญาในประเทศฝรั่งเศส.....	33
3.1.1 ระบบการดำเนินคดีอาญาในประเทศฝรั่งเศส.....	34
3.1.2 บทบาทการร่วมค้นหาความจริงโดยองค์กรในชั้นสอบสวน.....	37
3.1.3 บทบาทตำรวจที่ทำหน้าที่ในชั้นสอบสวน.....	38
3.1.4 หลักการสอบสวน.....	44
3.1.5 การสอบสวนโดยผู้พิพากษาได้ส่วน.....	47
3.1.6 บทบาทของพนักงานอัยการในการควบคุมการสอบสวน.....	49
3.1.7 ลักษณะองค์กรอัยการ.....	56
3.1.8 การใช้ดุลพินิจในการสั่งคดีอาญาของพนักงานอัยการ.....	59
3.2 เปรียบเทียบการสอบสวนและบทบาทพนักงานอัยการ ระหว่างประเทศฝรั่งเศสและไทย.....	62
3.2.1 รูปแบบการค้นหาความจริงในคดีอาญาของไทย.....	62
3.2.2 การสอบสวนค้นหาความจริงเพื่อสนับสนุนความเป็นภาวะวิสัย.....	63
3.2.3 บทบาทของพนักงานอัยการในการตรวจสอบการสอบสวน.....	66
3.2.4 ลักษณะองค์กรอัยการ.....	68
3.2.5 การใช้ดุลพินิจในการสั่งคดีอาญาของพนักงานอัยการ.....	70

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. วิเคราะห์ปัญหาและบทบาทของพนักงานอัยการในชั้นสอบสวน กับความเป็นภาวะวิสัย.....	72
4.1 บทบาทของพนักงานอัยการในชั้นสอบสวนก่อนการพิจารณาสั่งคดี.....	72
4.1.1 บทบาทของอัยการในการตรวจสอบถ่วงดุลในชั้นสอบสวน.....	72
4.1.2 บทบาทขององค์กรในการร่วมมือร่วมกันเพื่อค้นหาความจริง.....	74
4.1.3 บทบาทของพนักงานอัยการตามอำนาจกึ่งตุลาการ.....	75
4.2 บทบาทของพนักงานอัยการเพื่อคุณภาพของการสอบสวน.....	77
4.2.1 การค้นหาความจริงเพื่อความเป็นภาวะวิสัยของอัยการ.....	77
4.2.2 การสั่งคดีและการกลั่นกรองคดีก่อนขึ้นสู่ศาล.....	81
4.2.3 การสั่งสอบสวนเพิ่มเติม.....	84
4.2.4 การสั่งเรียกพยานมาซักถาม.....	87
4.3 บทบาทของพนักงานอัยการเพื่อการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ.....	88
4.3.1 ปัญหาระยะเวลาในการสั่งคดีสำหรับการสั่งสอบสวนเพิ่มเติม.....	88
4.3.2 การบรรยายฟ้องให้ครบถ้วน.....	90
4.3.3 การอุทธรณ์ ฎีกา เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของจำเลย.....	91
4.3.4 บทบาทอื่นๆ ของพนักงานอัยการในชั้นสอบสวนในปัจจุบัน.....	95
5. บทสรุป และข้อเสนอแนะ.....	97
5.1 บทสรุป.....	97
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	100
บรรณานุกรม.....	103
ประวัติผู้เขียน.....	113